

ПАТОМОРФОЛОГІЯ

ЗАГАЛЬНА ПАТОМОРФОЛОГІЯ

*За редакцією Боднара Я. Я., Волошина В. Д.,
Романюка А. М., Гаргіна В. В.*

Вінниця
Нова Книга
2020

УДК 616-091(075.8)

П20

Затверджено та рекомендовано вченою радою Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського МОЗ України як навчальний посібник (протокол № 2 від 25 листопада 2019 року)

Авторський колектив:

Боднар Я. Я., Багрій М. М., Боднар Л. П., Боднар П. Я., Боднар Р. Я., Волошин В. Д., Гаргін В. В., Головата Т. К., Дацко Т. В., Кузів О. Є., Миколенко А. З., Орел Ю. М., Романюк А. М., Сельський П. Р., Слива А. Ф., Трач Росоловська С. В., Фурдела М. Я., Юрик І. І., Юрик Я. І.

Рецензент:

Герасим'юк Ілля Євгенович

Патоморфологія. Загальна патоморфологія : навчальний посібник
П20 / за ред. Я. Я. Боднара, В. Д. Волошина, А. М. Романюка, В. В. Гаргіна. –
Нова Книга, 2020. – 248 с.
ISBN 978-966-382-871-8

У посібнику коротко подано характеристику морфологічних проявів загальнопатологічних процесів на тканинному, органному і системному рівнях. Структура і характер викладу навчального матеріалу в посібнику відповідають сучасним вимогам до освітнього процесу, орієнтованого на європейські стандарти якості підготовки у медичних закладах вищої освіти та розвитку в студентів практичних вмінь та навичок самостійної роботи.

Стисла подача матеріалу, його унаочнення рисунками, що ілюструють розвиток патологічного процесу на макро- та мікроскопічному рівнях, використання таблиць сприятимуть ефективнішому сприйняттю і засвоєнню матеріалу з патоморфології та формуванню в майбутніх лікарів комплексу відповідних професійних компетентностей.

Книга містить перероблений, доповнений інформацією та ілюстраціями матеріал, що викладений у посібнику “Боднар Я.Я., Романюк А.М. Патоморфологія. Посібник. – Тернопіль : Укрмедкнига. 2009. – 495 с.; Атласі “Патоморфологія та гістологія: фундаментальний атлас” /за ред. Д. Д. Зербіно, М. М. Багрія, Я. Я. Боднара, В. А. Діброви. – Вінниця : Нова Книга, 2014. 800 с. відповідно до вимог міжнародного іспиту з основ медицини (IFOM).

УДК 616-091(075.8)

ISBN 978-966-382-871-8

© Авторський колектив, 2020
© Нова Книга, 2020

Зміст

1. Вступ. Предмет і задачі патоморфології. Розвиток вітчизняної патоморфології. Методи патоморфологічних досліджень і їх значення для клініки. Основи танатології. Смерть і її ознаки. 5
2. Клітинна патологія. Відповідь клітини на стрес і токсичне ураження. Морфологічні типи некрозу. Внутрішньоклітинне накопичення білків, жирів, вуглеводів. 34
3. Клітинні адаптивні відповіді на пошкодження: гіперплазія, гіпертрофія, атрофія, метаплазія, аутофагія, апоптоз 48
4. Регенерація і загоєння пошкоджених клітин і тканин. Загоєння ран. Відновлення ушкоджених клітин і тканин у конкретних органах. Патологія регенерації і загоєння пошкоджених клітин і тканин 73
5. Морфологія оборотного і необоротного ушкодження клітин і тканин. Внутрішньоклітинне накопичення білків, вуглеводів та ліпідів 87
6. Патологія екстрацелюлярного матриксу. Дезорганізація сполучної тканини, позаклітинне накопичення білків, жирів, вуглеводів. Порушення обміну нуклеопротеїдів. Морфологія порушення обміну екзогенних і ендогенних пігментів та макро- і мікроелементів. 97
7. Гемодинамічні порушення. Патологія загальних і місцевих гемодинамічних розладів: повнокров'я, недокрів'я, стаз, порушення водного балансу. 113
8. Гемодинамічні порушення: кровотечі, тромбози, тромбоемболічний синдром, шок, інфаркт. Порушення лімфообігу. 129
9. Патоморфологія запалення. Морфологія альтеративного і ексудативного запалення. 148
10. Морфологія продуктивного запалення. Специфічне запалення. Гранульоматоз. Саркоїдоз. Клініко-морфологічні прояви. 167
11. Патоморфологія імунної системи. Реакції гіперчутливості. Автоімунні хвороби. Патоморфологія синдромів первинного і вторинного імунодефіциту, ВІЛ і СНІДу. Опортуністичні інфекції. Амیلіодоз. Реакція відторгнення трансплантата 179

- 12.** Загальне вчення про неопластичні процеси. Методи морфологічної діагностики пухлин. Основні характеристики доброякісних і злоякісних новоутворень. Гістогенетична і G-класифікація. Морфологічні особливості пухлин з тканин, що походять з мезенхіми. 198
- 13.** Номенклатура і морфологічні особливості пухлин епітеліальної тканини. Пухлини центральної нервової системи. Пухлини вегетативної нервової системи. Пухлини периферичної нервової системи. Особливості пухлин дитячого віку. Дизонтогенетичні пухлини. Тератоми і тератобластоми 226
- 14.** Патологія шкіри. Номенклатура і морфологічні особливості пухлин із меланінутворюючої тканини. Епідермальні і дермальні ураження. Шкірні прояви соматичних захворювань 237

Навчальне видання

Боднар Ярослав Ярославович
Багрій Микола Миколайович
Боднар Людмила Петрівна та ін.

Патоморфологія

Загальна патоморфологія

Навчальний посібник

*За редакцією Боднара Я. Я., Волошина В. Д.,
Романюка А. М., Гаргіна В. В.*

Редактор *М. С. Судома*
Комп'ютерна верстка: *О. С. Парфенюк*

Підписано до друку 30.11.20. Формат 60×90/16. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 15,5. Наклад 900 пр.
Зам. № 2035.

ПП "Нова Книга"
21029, м. Вінниця, вул. М. Ващука, 20
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2646 від 11.10.2006 р.
(067) 6562650, (063) 5270178
E-mail: info@novaknyha.com.ua
www.nk.in.ua